

ÎNCHEIERE

22 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Ion Druță

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și Bulat Vladimir, reprezentat de avocatul Felișcan Victor,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Bulat Vladimir împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ, recuperarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Bulat Vladimir, casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 12 mai 2015 și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La 30 octombrie 2013, Bulat Vladimir a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ, recuperarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că a expediat în adresa Inspectoratului Fiscal Principal de Stat o cerere prealabilă prin care a solicitat în temeiul art. 1 și art. 8 din Regulamentul cu privire la modul de funcționare a organelor Serviciului Fiscal de Stat aprobat prin hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 1736 din 31 decembrie 2002, efectuarea controlului activității financiar-contabile a AI „Alef-Imobil” SRL.

Susține că în motivarea cererii prealabile a indicat că societatea comercială vizată nu respectă evidența mijloacelor bănești în modul prevăzut de legislația fiscală, se eschivează de la plata impozitelor de stat și în consecință aduce prejudicii de proporții bugetului public național și intereselor sale.

Indică că în rezultatul activității frauduloase a AI „Alef-Imobil” SRL sînt lezate interesele nu doar ale statului, dar și interesele legitime în calitatea sa de cetățean.

La acest capitol, menționează că în baza Contractului de investire nr. 19695 din 02 septembrie 2011, încheiat cu executorul (antreprenorul) AI „Alef-Imobil” SRL, a achitat suma de 317 758 lei pentru procurarea apartamentului nr. 56 situat în str. Minsk, 49/2, sector Botanica, mun. Chișinău, ceea ce constituie circa 90 % din prețul total al contractului de 22 050 euro, suma restantă fiind 2205 euro.

Conform pct. 1.4 din Contract, lucrările de construcție au demarat în iunie 2011 și urmau a fi executate (finisate) pînă în luna decembrie 2011.

Invocă că antreprenorul nu a finalizat în termen lucrarea și de cîtiva ani îi promite că își va onora obligațiunile, în pofida mai multor somații adresate.

Afirmă că banii achitați de dînsul pentru apartament în numerar nu au fost contabilizați, fapte care în consecință au dus la un management defectuos și respectiv neexecutarea în termen a obligațiunilor contractuale.

Relevă că cu toate că autoritatea publică a recepționat cererea prealabilă nr. 37686/1 la data de 30 august 2013, drept dovadă servind avizul de recepție, pîrîtul nu a dat răspuns la cerere în termenul prevăzut, care a expirat las 29 septembrie 2013, prin ce au fost încălcate prevederile art. 15 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

La fel, remarcă și faptul că pîrîtul a expediat răspunsul la cererea prealabilă sus menționată doar la data de 07 octombrie 2013, fapt confirmat prin plicul cu imprimarea ștampilei Poștei Moldovei.

Relevă că autoritatea publică a ignorat vehement, în mod evident, drepturile cetățeanului care spera la o satisfacție efectivă din partea statului, iar acțiunea în instanța de judecată corespunde întocmai scopului contenciosului administrativ stipulat în art. 1 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ, care indică că contenciosul administrativ ca instituție juridică are drept scop contracararea abuzurilor și exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept.

Consideră că cerința dînsului cu privire la efectuate controlului nu a fost satisfăcută, deoarece pe de o parte pîrîtul notează în scrisoarea nr. 26-10/3-14-5065/8108 din 04 octombrie 2013 că informația prezentată va fi examinată ținînd cont de competența nemijlocită a Serviciului Fiscal de Stat, dar pînă în prezent, angajamentul nu a fost respectat și nu a fost informat despre rezultatele controlului efectuat.

În consecință remarcă că nesoluționarea cererii în termenul stabilit constituie o sfidare a principiilor democratice, o sfidare a interesele legitime a cetățeanului care sunt garantate prin Lege și Constituția Republicii Moldova.

În drept, își întemeiază cerințele în baza art. 20, 26 din Constituția Republicii Moldova, art. art. 3, 14, 16, 25 alin. (4) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Solicită obligarea pîrîtului să efectueze actul de control al activității financiar-contabile ale AI „Alef-Imobil” SRL, solicitat de el pentru ultimii 4 ani de activitate, încasarea de la pîrît în beneficiul său a sumei de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral pentru nesoluționarea în termen a cererii prealabile și refuzul neîntemeiat de a satisface cerințele din cererea prealabilă, și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 12 mai 2015, acțiunea a fost respinsă ca nefondată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2016, a fost admis apelul declarat de către Bulat Vladimir, casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 12 mai 2015 și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat din contul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat în beneficiul lui Bulat Vladimir prejudiciul moral în sumă de 300 lei și cheltuielile de judecată pentru asistență juridică în mărime de 1500 lei, în rest cerințele au fost respinse.

În motivarea deciziei, instanța de apel a invocat prevederile art. (1) alin. (1)-(2), art. 15 alin. (1), art. 25 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, art. 53 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, art. 1404 alin. (1) din Cod civil, art. 96 alin. (1) și alin. (1¹) CPC, care reglementează aspecte ce țin de scopul contenciosului administrative, procedura de examinare a cererii prealabile, repararea prejudiciului moral cauzat prin neexaminarea în termenul legal a cererii prealabile, drepturile persoanei vătămate de o autoritate publică, răspunderea pentru prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o persoană cu funcție de răspundere și compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

Cu referire la normale citate și în coraport cu materialele pricinii, instanța de apel a reținut că intimatul fiind o autoritate publică nu a soluționat în termenul stabilit cererea prealabilă, ce constituie temei de a încasare a prejudiciului moral, deoarece acțiunile intimatului pot fi apreciate ca o sfidare a principiilor democratice și o sfidare a intereselor legitime a cetățeanului garantate prin Lege și Constituția Republicii Moldova.

La 25 aprilie 2016, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerînd-o neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

Susține că instanța de apel eronat a interpretat prevederile Codului fiscal, Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000 și nu a apreciat probele care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică acțiunile întreprinse de organul fiscal.

Consideră că organul fiscal verifică respectarea legislației fiscale de către contribuabili și acționează în interesele statului, iar apărarea drepturilor subiective încălcate care rezultă din neexecutarea unor contracte civile între agenți economici nu ține de competența organului fiscal, ci de competența exclusivă a instanțelor de judecată.

La fel, indică că conform prevederilor legale ale Codului fiscal, organele de administrare fiscale nu au dreptul de a furniza astfel de informații despre alți contribuabili unor persoane terțe.

La 16 mai 2016, Bulat Vladimir, reprezentat de avocatul Felișcan Victor a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerînd-o neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material, invocînd prevederile art. 432 alin. (2) lit. a) și lit. c).

Menționează că cuantumul satisfacției morale în sumă de 300 lei, apreciat de instanța de judecată este mult diminuat în raport cu motivul adresării în instanța de contencios administrativ și informația solicitată, în raport cu circumstanțele pricinii și comportamentul pîrîtului, pînă și după depunerea cererii în instanța de judecată.

Afirmă că nu este de acord cu soluția primei instanțe, menținute prin decizia instanței de apel prin care a fost respinsă pretenția de prezentare a informației solicitate, deoarece instanțele de judecată nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei instanței de apel din 11 februarie 2016 a fost expediată în adresa părților la 10 martie 2016, fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire nr. 13368-4 (f. d. 120).

Totodată se atestă că copia deciziei recurate a fost recepționată de către Bulat Vladimir la 16 martie 2016, fapt ce se confirmă prin ștampila aplicată pe plicul poștal (f. d. 136).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursuri la 25 aprilie 2016, respectiv la 16 mai 2016, în termen.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și Bulat Vladimir, reprezentat de avocatul Felișcan Victor sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și Bulat Vladimir, reprezentat de avocatul Felișcan Victor nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și Bulat Vladimir, reprezentat de avocatul Felișcan Victor asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și Bulat Vladimir, reprezentat de avocatul Felișcan Victor ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursurile declarate de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și Bulat Vladimir, reprezentat de avocatul Felișcan Victor, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță